

Trasmetter l'patrimone de cultura ence a la neva generaziions

Enrescir sul lengaz per sia promoziion, rencurèr la memoria, colabore con la scoles per trasmetter l'patrimone de cultura ence a la neva generaziions e amò lurèr al ben de n ciamp de gran enteresc che l'é vegnù concretizà te la Mediateca, donca a la leta de duc: chisc velgugn di obietives uzé endena la radunanza de l'Istitut "Majon di Fascegn" stata en sabeda domesdi te la senta del Museo Ladin. Prejentà tel detail la ativitèdes fates, i rejultac' arjonc' e i progec' per l'an che ven dal diretor Fabio Chiocchetti. L'empegn maor é jìt a doi enrescides che les é dò a vegnir portèdes a compiment: l'secondo liber dedicà al "Guant", con un lurier jìt inant per trei egn a la longia, e amò l'vocabolèr del ladin patrimonièl, chel rejonà dai veies, e documentà sui scric' dal 1800 en cà enscin ai egn '70. Na fontèna de valuta per documenter, sorafora chi che à jà scrit i

vocabolères, formes de ladin fascian con chela sfumadures de esprescion te duta sia variantes da Penia inscin a Moena.

Un strument nef é ence la mediateca ladina, per lejer, sentir lejer te bona pronunzies, se user ite a la grafia, che arà ite amò contribuc' che ven da libres, radio e filmac de ancheondi e da zacan. L'president del ICL Tone Pollam à dit detalpai a duta chela rei che laora al ben de cultura e lengaz. A' recordà la neva senta destachèda del Museo Ladin che sarà chela del Segat a Meida, amò i contribuc del nef numer de "Mondo Ladino" che desché zenza conferma amò n'outa l dopie tai divulgatif / scientifich dat enfin dal scomenz amò dal prof. Luigi Heilmann: laite l'é contribuc sul prinz vescof Daniel Zen, e ence la "letres fascènes" de Karl Felix Wolff, da lejer te l'articol de la prof. Ulrike Kindl e Fabio Chiocchetti: amò altra publicaziions e riediziions

les sarà tost a la leta, desché l gran corpus de scric lascé da Pare Frumenzio Ghetta e la opes de Luigi Canori.

Anter l'auter é vegnù presentà l calandèr ladin 2017 che chest an à per tìtol "La Val de Fascia e sia jent - Jeghes de lums e de colores": l tol ite fotos de Anton Sessa e tes de Alberta Rossi. L'é chesta na tradizion che ven porteda inant nscin dal scomenz de la ativitèdes de l'Istitut e vel ruèr te la ceses de Fascia con na viesta vigni an originela. Chest an sarà da veder lums e ombries, natura, crepes e enrosadires, chel che é daite e chel che é de fora, metafora de la vita.

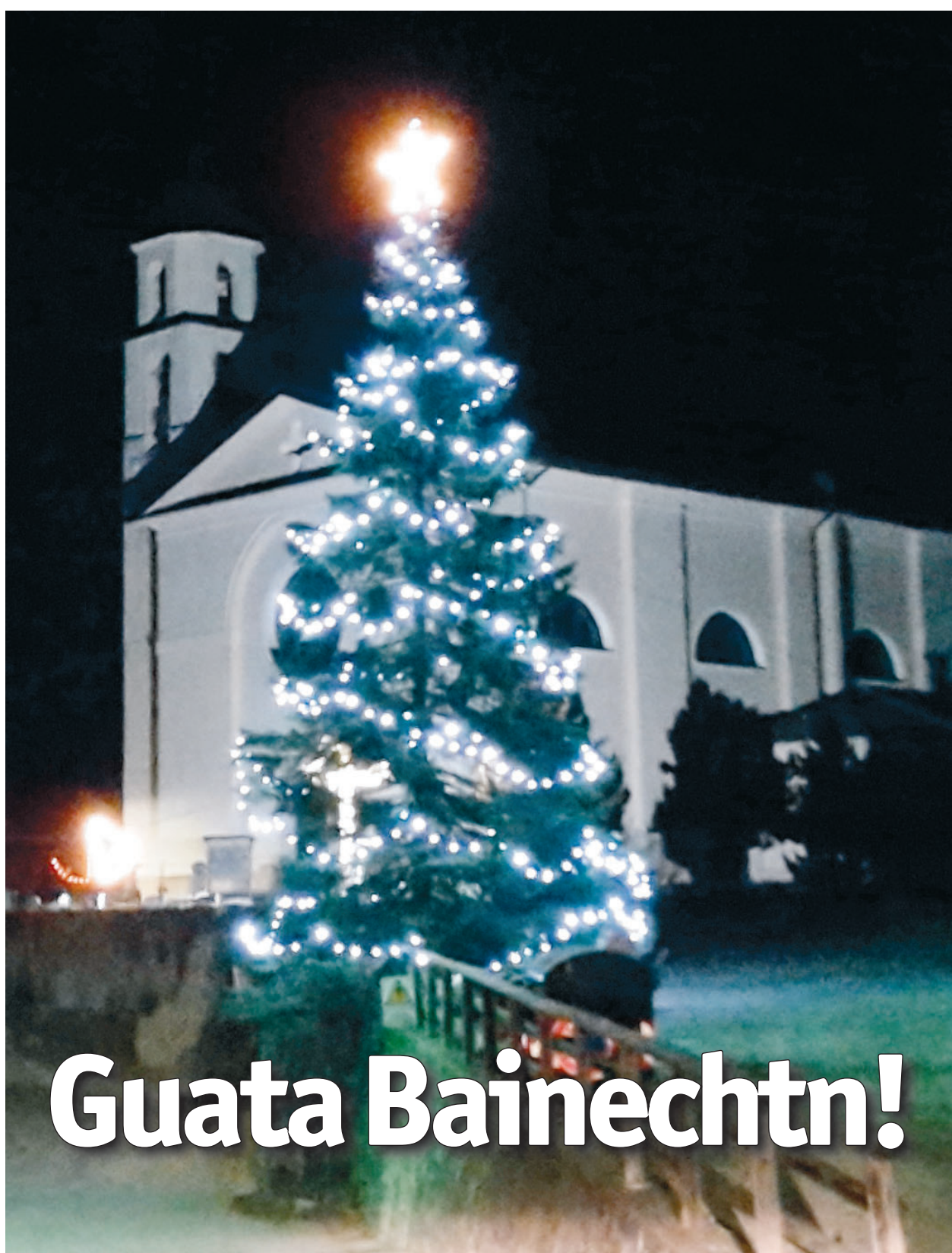
m.d.

L calandèr ladin 2017 "La Val de Fascia e sia jent - Jeghes de lums e de colores"

MÒCHENO

Menglt bea'ne!

Men zelt de leistn tang as trong en bichtigste to van jor, der to as villt s hèrz va liab ont as mòcht glitzen de ang va vroa

Guata Bainechn!

Ober, en de doin leistn jarder, s bètter ist gabècklst ont de sunn mòcht se hearn finz zan leistn.

A'ne schnea, òlls hòt s an òndera vòrb, ober men vaiert dena. Der Haile Nikolas kimmpt dena zòmm en engl ont de znichtn taivln. Der treff ist òlbe as de secksa van schanktònderer, der rèchte to van Haile ont zobenz paroatet men se asn plòtz, en Vlarotz, ver za bòrten en. De braffen kinder kriang gor eppes guats, ober de miasn verhoasn za lisen òlbe de eltern ont lem rècht, sistn hòt s no de taivln aa as pòcken ont trong vort de znichtn. Schoa' de zboate boch van mu'net, um de beng van kloa'n derven, secht men de liachtler as de gamoa' hengt ver za gem liacht en plòtz. Glaim en de kirchen, kemmen anaugaleik hoacha kristpa'm as òll zobenz kenntn se u' ver de gònze nòcht. De zoachen as s augea'n van Kristkindl ist nèt vèrr ont de mòchen pariarn der gònze dorf magisch.

Dòra, lonksom, en òll haus kimmpt augamòcht der kristpa'm ont men schea'nert ausbende pet tasn, fiöckn ont liachtler. S gònze tol, zobenz, finz en genner, kimmpt u' kenntn ont s pariart za sai'n en an ònderen plòtz, en a sait aus van Tol, en oa'n van sèlln ortn as men secht lai en de letrattn oder en tele.

As de draizena, vinnt men an schouber gaschenken unter en kristpa'm, de kemmen trogt lai en de braffen kinder va de Haile Lusia. De mòcht se hèlven van an muschat, avai si, ist plint. Ober de kinder de kennt sa schea' ont van himbl schaukt se ber as tuat rècht ont ber nèt. En garait, geat se verpai der zbelva zobenz ver za mòchen se sechen ont song en òlla za mòchen de braffen.

Dòra, ist Bainechn, der bichtigste to van jor. S geat au s kristkindl as trogt vroa ont liab en de haiser van òlla. An to, bou òlla vinnen se ver za vormesn zòmm, an vurm ver za sechen ber as lebt vèrr oder lai ber as men hòt nia de moglechket za vinnen. S ist an to va liab as tuat guat en hèrz, a zait, de doi, bou men tschbinnt en de gaschenken ver za song a'ne beirter "i hòn de gearn". Guata Bainechn en òll oa'n.

di Chiara Pompermaier

Manca poco, il Natale sta per arrivare. Gli alberi addobbati e le luci illuminano il periodo più magico dell'anno. Manca solo la neve a rendere tutto straordinario...

Durch en jor aus, börtet men òlbe pet gach s leiste mu'net, avai s ist s peste. S heift u' schanktònderer ont de ang va òlla glitznen va vroa. S ist a mu'net as trogt an schouber schea's zaig ont s vill s hèrz va liab ont lust. Schea' ist, bail as tuat schnaim. Iaz, sai'n a por jor as der schnea verspatet se, ober vouret hòt men òlbe s sèll schea' vrisches ont baisas ding as luckt iberòll umanònder. S ist schea' gaben, sai'n hoa'm zobenz, tsezt asn stual pet de vias en borm van vaier ont schaug anaas van bòlket de kloa'n baisn pinkler as en an moment baisn de gònzen beng.

L'arte del legno
ORSINGER
RESTAURO - CREAZIONI SU MISURA

Cirillo Orsingher "Maestro falegname" iniziò l'attività a Povo nel 1900: i segreti del mestiere sono stati tramandati per quattro generazioni ed oggi la nostra azienda prosegue con passione nel restauro a regola d'arte di opere lignee di ogni epoca, tipologia e stile.

"Restauro dei mobili della Sacrestia delle Reliquie - Cattedrale di Trento"

TRENTO - Viale Verona, 190/15 - Tel. 0461 810015
info@orsingher.eu - www.orsingher.eu

